

Protocol Huiselijk geweld en kindermishandeling	
	<i>versie datum: 01-10-2018</i>
Betreft	
- nieuw beleid	
- vernieuwend beleid	x
- uitwerking van beleid / protocol	
Status	
- datum advies notitie DB	21-06-2016
- datum voorlopige besluit bestuur	nvt
- datum instemming/advies GMR	N.v.t. (Dit protocol betreft uitwerking van wat wettelijk verplicht is. Onderstaande uitwerking is wat wettelijk moet. Er is geen artikel in de WMS die hierop van toepassing is en voorschrijft dat (G)MR advies of instemming moet hebben.)
- datum def. vaststelling bestuur	21-06-2016 Uiterlijk 01-12-2018
- datum inwerkingtreding	01-08-2016 01-01-2019
- datum evaluatie	2021
Communicatie en uitvoering	
- inlichten MR	x
- inlichten leerkrachten	x
- inlichten ouders	x
- inlichten extern	

	INHOUDSOPGAVE
	1. Inleiding
	1.1 Aanleiding
	1.2 Visie
	1.3 Literatuur & Digitale informatie
	2. Grondslag
	3. Welke wettelijke verplichtingen worden er verlangd?
	4. Uitwerking Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
	4.1 Aandachtfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling
	4.2 Stappen van de meldcode
	4.2.1 Digitaal handelingsprotocol
	4.2.2 "Analoog" handelingsprotocol
	4.3 Verwijsindex risicojongeren (VIR)
	4.4 Strafrechtelijke aanpak
	4.5 Verzoek om informatie van externen bij vermoeden van Huiselijk geweld en kindermishandeling
	4.6 Bevorderen kennis en gebruik van Protocol Huiselijk geweld en kindermishandeling
	5. Bijlagen

1	INLEIDING Sinds 2013 is er de wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Deze wet verplicht beroepskrachten, ook onderwijspersoneel, om via een vast stappenplan te handelen als er een vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling is. Dit protocol beschrijft hoe binnen PCBO Amersfoort het stappenplan van de meldcode wordt gehanteerd. Dit protocol wijkt niet af van de meldcode, het duidt enkel hoe de meldcode wordt toegepast. Vanaf januari 2019 treedt een wijziging in werking. Dit betreft de stappen 4 en 5, waar het afwegingskader aan toegevoegd wordt.
1.1	Aanleiding Jaarlijks zijn ongeveer 200.000 mensen slachtoffer van huiselijk geweld en ongeveer 117.000 kinderen slachtoffer van kindermishandeling. Professionals kunnen een belangrijke rol spelen in het signaleren van deze vormen van geweld. Uit onderzoek blijkt dat professionals signalen van geweld en mishandeling niet altijd herkennen. Of dat ze niet weten wat te doen met de signalen. Doel van de wet meldcode is dat er sneller en adequater wordt ingegrepen bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. De meldcode biedt een concreet stappenplan waaruit blijkt wat professionals moeten doen bij signalen van geweld. En dat werkt. Professionals met een meldcode grijpen drie keer vaker in dan professionals zonder meldcode. De aanpassing van de Meldcode in 2019 is er op gericht dat nog meer signalen opgepakt en verwerkt worden. Het wordt een professionele norm om (vermoedens van) acute en structurele onveiligheid altijd te melden bij Veilig Thuis. Bron: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, (augustus 2013), Vraag en antwoord meldcode
1.2	Visie Vanuit de grondslag en de visie van PCBO Amersfoort zijn alle scholen binnen de stichting overtuigd van het belang om kinderen een veilige basis te bieden. Dit zien wij als basis voor kinderen om niet alleen tot goede leerresultaten te komen maar ook om zich te kunnen ontwikkelen tot evenwichtige en verantwoordelijke burgers in onze maatschappij. Volgens de wet is een school veilig als de psychische, sociale en fysieke veiligheid van leerlingen niet door handelingen van andere mensen wordt aangetast. Veiligheid vraagt om verbinding met de omgeving en continue alertheid op signalen in de omgeving van het kind, de leerkracht, de school en de maatschappij. Het past daarbij om alert te zijn op signalen en/of vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling en bij dergelijke signalen en/of vermoedens zorgvuldig en professioneel te handelen.
1.3	Literatuur - Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, (oktober 2013), Basismodel meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling (stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling); - Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, (augustus 2013), Vraag en antwoord meldcode; - Nederlands Jeugdinstituut, (2015), Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling in het primair onderwijs (inpassen van de Meldcode in de ondersteuningsroute van het primair onderwijs); - Ministerie van Veiligheid en Justitie/Raad voor de Kinderbescherming, (januari 2015), Als de raad u om informatie vraagt. - Augeo Foundation, Movisie, NJI (2018). <i>Het afwegingskader in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Basisdocument</i> - PO raad e.a. (2018) <i>Afwegingskader Meldcode. Onderwijs en Leerplicht/RMC.</i> Digitale informatie - www.vooreenveiligthuis.nl (algemeen) - www.samen-veilig.nl/veilig-thuis-utrecht/ (m.b.t. inwoners en organisaties in de provincie Utrecht) - http://handelingsprotocol.nl/bo-utrecht - www.handreikingmelden.nl

2	Grondslag • Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling • Jeugdwet (verwijsindex) • Leerplichtwet, artikel 16 • Wet op het Primair Onderwijs, artikel 4b • Basisondersteuning SWV (Referentie Passend Onderwijs)						
3	Welke wettelijke verplichtingen worden er verlangd? Sinds 1 juli 2013 is het voor het onderwijs op grond van de <i>Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling</i> verplicht om een meldcode te hanteren. De meldcode richt zich op huiselijk geweld en kindermishandeling, daaronder wordt ook begrepen: seksueel geweld, vrouwelijke genitale verminking, eer-gerelateerd geweld, ouderenmishandeling en huwelijksdwang. (In sommige gevallen zijn er andere bepalingen dan de genoemde meldcode van toepassing: • Als er sprake is van geweld in de onderwijsrelatie gepleegd door een beroepskracht t.o.v. een leerling, valt dit niet onder de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling; • Ook als er sprake is van een zedenmisdrif tussen een medewerker van school en een leerling, is deze meldcode niet van toepassing. In deze gevallen is er sprake van (een vermoeden van) een strafbaar feit, iets waar gepaste maatregelen bij horen. Voor deze situaties zijn specifieke richtlijnen die zijn verwerkt in protocollen¹ die over deze kwesties handelen.) Onder de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling valt ook de situatie dat een leerling zelf een vermoedelijke pleger is van huiselijk geweld of kindermishandeling, dan wel getuige is van huiselijk geweld of kindermishandeling. De volgende meldnormen zijn van toepassing: <table border="1" data-bbox="333 1099 1362 1429"> <tr> <td data-bbox="341 1099 501 1160">Meldnorm A</td><td data-bbox="509 1099 1355 1160">In ALLE gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid. Voorbeelden hiervan zijn opgenomen in de bijlage.</td></tr> <tr> <td data-bbox="341 1171 501 1294">Meldnorm B</td><td data-bbox="509 1171 1355 1294">In alle ANDERE gevallen waarin de aandachtsfunctionaris meet dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheid en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling</td></tr> <tr> <td data-bbox="341 1305 501 1429">Meldnorm C</td><td data-bbox="509 1305 1355 1429">Als een aandachtsfunctionaris die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.</td></tr> </table> De wet stelt de volgende eisen aan de meldcode: • De meldcode bestaat uit de volgende vijf stappen: ○ Stap 1: In kaart brengen van signalen ○ Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van Veilig Thuis² ○ Stap 3: Gesprek met de ouder(s) ○ Stap 4: Wegen van aard en ernst van de situatie en de risico's van het geweld aan de hand van het afwegingskader ○ Stap 5: Beslissen m.b.v. afwegingskader: a) Melden bij Veilig Thuis? b) Is hulpverlening (ook) mogelijk? • Organisaties die zijn aangesloten op de Verwijsindex, nemen het al dan niet doen van een melding in de verwijsindex op in het stappenplan; • De kennis en het gebruik van de meldcode binnen de organisatie wordt bevorderd.	Meldnorm A	In ALLE gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid. Voorbeelden hiervan zijn opgenomen in de bijlage.	Meldnorm B	In alle ANDERE gevallen waarin de aandachtsfunctionaris meet dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheid en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling	Meldnorm C	Als een aandachtsfunctionaris die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.
Meldnorm A	In ALLE gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid. Voorbeelden hiervan zijn opgenomen in de bijlage.						
Meldnorm B	In alle ANDERE gevallen waarin de aandachtsfunctionaris meet dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheid en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling						
Meldnorm C	Als een aandachtsfunctionaris die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.						

¹ Juni 2016, Protocol m.b.t. Strafbare feiten is nog in ontwikkeling.

² **Veilig Thuis** is de opvolger van het eerdere AMK, Advies- en Meldpunt Kindermishandeling. Het AMK is per 1 januari 2015 opgegaan in Veilig Thuis.

	Geadviseerd wordt om binnen school een zogenaamde <i>Aandachtfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling</i> aan te wijzen. De rol van deze aandachtfunctionaris is te fungeren als eerste aanspreekpunt bij vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling en om de uitvoering van de stappen uit de meldcode te coördineren en er voor te waken dat dit zorgvuldig wordt gedaan.
4	Uitwerking Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling Situaties waarin dit protocol van toepassing is, zijn precair. Er is een vermoeden van een situatie waarbij, soms in ernstige mate, het welbevinden en/of de veiligheid van een kind in het geding is. Dit stappenplan geeft betrokkenen houvast hoe af te wegen en hoe te handelen. Bij dit alles is zorgvuldigheid van groot belang. Als er een vermoeden is van huiselijk geweld of kindermishandeling, volgen de medewerkers de richtlijnen van dit protocol. Actuele kennis van het protocol is daarvoor voorwaardelijk. Dit protocol structureert het onderzoeken van signalen en het uitvoeren van eventuele vervolgstappen. Uiteindelijk wordt er een afweging gemaakt of er een melding wordt gedaan van huiselijk geweld of kindermishandeling. Als een kind in acuut gevaar is dan wordt hier direct melding van gedaan bij Veilig Thuis (bij voorkeur na overleg met de aandachtfunctionaris en de directie).³
4.1	Aandachtfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling Op iedere school is er een <i>Aandachtfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling</i>. De intern begeleider van de school vervult deze taak. Deze taak en wie deze vervult, wordt expliciet vermeld in de schoolgids. Tevens moet deze specifieke taak en wie deze vervult, bekend zijn bij allen die in de school werken. In dit document worden de termen aandachtfunctionaris (huiselijk geweld en kindermishandeling) en intern begeleider beiden gebruikt. In het protocol gaat het dan over één en dezelfde functionaris. Iedere medewerker die een vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling heeft, meldt dit bij de aandachtfunctionaris. De aandachtfunctionaris draagt er zorg voor dat de stappen van de meldcode, zorgvuldig, worden doorlopen. Zie verder de volgende paragraaf (§ 4.2) voor de uitwerking van het te volgen stappenplan van de meldcode.
4.2	Stappen van de meldcode In dit document wordt verwezen naar een digitaal handelingsprotocol (§ 4.2.1) welke speciaal is ingericht voor het basisonderwijs. Dit digitaal handelingsprotocol biedt een stappenplan voor verschillende functies (en verantwoordelijkheden) binnen het onderwijs. Verder reikt dit instrument desgewenst achtergrondinformatie, tips en ondersteunende suggesties aan. Daarnaast is er een verkort en vereenvoudigd handelingsprotocol op papier gezet (§ 4.2.2) voor het geval de digitale versie niet beschikbaar/bereikbaar is.
4.2.1	Digitaal handelingsprotocol

³ Als het kind acuut gevaar loopt, meldt de medewerker direct bij Veilig Thuis.

- Als het kind in acuut gevaar is en er direct bescherming nodig is : melden bij Veilig Thuis. Zij beoordelen direct wat er moet gebeuren en of het nodig is om de Raad voor de Kinderbescherming in te schakelen (bijvoorbeeld als een kind met verwondingen naar het ziekenhuis moet en de ouders willen het niet meegeven of weghalen uit het ziekenhuis. Dan kan er heel snel een voorlopige onder toezichtstelling (O.T.S) worden gevraagd zodat de ouders (tijdelijk) het gezag niet hebben over hun kind)
- Als er een dreigende situatie ontstaat in het gebouw : bel de politie en vervolgens Veilig Thuis als het om een melding van kindermishandeling gaat.
- Bij twijfel: bel Veilig Thuis om advies te vragen.

Veilig Thuis is bereikbaar gedurende kantooruren en 's avonds en in het weekend via een bereikbaarheidsdienst.

In een dergelijke situatie moet achteraf verslag gedaan worden en de leidinggevende ingelicht worden over de melding.

Telefoon Veilig Thuis: 0800 2000

Telefoon Politie: 0900-8844 of 112

	Via http://handelingsprotocol.nl/bo-utrecht⁴ kan gebruik gemaakt worden van een digitaal handelingsprotocol huiselijk geweld en kindermishandeling dat speciaal voor het basisonderwijs ontwikkeld is. Iedere medewerker kan starten via een toegang passend bij zijn of haar functie. Zo volgt de conciërge een andere route dan de leerkracht of de intern begeleider. Alle medewerkers hebben een signaleringsfunctie, maar niet alle medewerkers hebben een bespreek- of handelingsverantwoordelijkheid. Het digitaal handelingsprotocol is hier op ingericht. Bij onduidelijkheden informeert men bij de aandachtfunctionaris. LET OP! Als binnen de school, handelend conform het handelingsprotocol, er het voornemen is een besluit tot melden bij Veilig Thuis te nemen, dient dit altijd in samenspraak met de directie van de school te gebeuren. In veel gevallen zal de directie vermoedelijk al gedurende het uitvoeren van de stappen van de meldcode/het handelingsprotocol betrokken zijn maar mocht dit niet het geval zijn, bespreekt de aandachtfunctionaris het voornemen tot melden met de directie. De melding gebeurt dus te allen tijde in samenspraak met de directie.
4.2.2	“Analoog” handelingsprotocol Als het hierboven genoemde digitaal handelingsprotocol niet werkt of bereikbaar is, wordt het hieronder beschreven protocol gevolgd. De stappen die hieronder worden beschreven zijn in een bepaalde volgorde gerangschikt, maar deze volgorde is niet dwingend. Waar het om gaat is dat de beroepskracht gedurende het proces alle stappen heeft doorlopen, voordat hij/zij besluit om een melding te doen. In sommige gevallen is snel contact met de ouders wenselijk. In andere gevallen zullen bepaalde stappen twee of drie keer gezet worden, alvorens tot een besluit te komen. <i>Stap 1: In kaart brengen van signalen</i> Van iedereen die werkt in school wordt opmerkzaamheid verwacht voor het signaleren van signalen die zouden kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling. Als een medewerker signalen opmerkt, dienen deze ook vastgelegd te worden. Omschrijf zo feitelijk mogelijk welke signalen zijn opgevallen en om welke specifieke situaties het gaat waar zorgen over zijn. Ook eventuele gegevens die de signalen weerspreken, worden vastgelegd. <i>Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van Veilig Thuis⁵</i> Als een medewerker signalen heeft die zouden kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling, bespreekt de medewerker dit met de aandachtfunctionaris (=intern begeleider). De aandachtfunctionaris organiseert een collegiaal overleg n.a.v. de gemelde signalen. Aan dit gesprek nemen deel: degene die de signalen heeft opgemerkt, de groepsleerkracht(en) (dat kan degene zijn die de signalen heeft opgemerkt), eventueel de groepsleerkrachten die andere kinderen uit het gezin in de klas hebben, eventueel de groepsleerkracht van het vorige schooljaar. In dit gesprek gaat het om de vraag: “Is er hier sprake van een ernstig opvoedingsprobleem of kindermishandeling of is er mogelijk een ander probleem of misschien wel helemaal geen probleem?”. Het gesprek is bedoeld om gedachten te ordenen en de argumenten te toetsen. Ook kan advies gevraagd worden bij Veilig Thuis⁶. Daarbij hoeven de namen van het kind of de ouders niet genoemd te worden. Indien het vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling blijft bestaan, wordt ook besproken hoe nu verder gehandeld wordt (zie ook de volgende stappen). De aandachtfunctionaris is degene die dit coördineert. Een volgende stap kan zijn een gesprek met de ouders/verzorgers. Er wordt afgesproken wie vanuit de school dit gesprek met de ouders aangaat/het gesprek leidt en wie bij dit gesprek

⁴ Het protocol dat achter deze link zit is actueel. Het is een pagina van Veilig Thuis, onderdeel van Samen Veilig Midden-Nederland. Zij houden deze pagina actueel op basis van informatie die ze vanuit de rijksoverheid krijgen. De rijksoverheid is verantwoordelijk voor het protocol en de inhoud ervan. (E-mail bericht van P. van Lingen, Wrmd Hoofd Communicatie & PR Samen Veilig Midden-Nederland, 02-06-2016)

⁵ **Veilig Thuis** is de opvolger van het eerdere AMK, Advies- en Meldpunt Kindermishandeling. Het AMK is per 1 januari 2015 opgegaan in Veilig Thuis.

⁶ Het landelijke telefoonnummer **0800 2000** verbindt u 24/7 direct door naar de Veilig Thuis organisatie in uw regio of woonplaats.

vanuit de school aanwezig zijn. Ook is het van belang het doel van dit te voeren gesprek helder te hebben.

(Indien de directie niet heeft deelgenomen aan de collegiale consultatie, wordt deze door intern begeleider geïnformeerd en worden de voorgenomen vervolgacties doorgesproken.) Van het collegiaal overleg, en eventueel het gevraagde advies van Veilig Thuis, wordt een verslag geschreven.

Stap 3: Gesprek met de ouders/verzorgers

Na de collegiale consultatie en het eventueel raadplegen van Veilig Thuis, volgt een gesprek met de ouders/verzorgers. Openheid is een belangrijke grondhouding in de relatie met ouders/verzorgers. Daarom worden signalen met ouders/verzorgers besproken. Bij stap 2 is afgesproken wie het gesprek met ouders vanuit school leidt (de groepsleerkracht, de intern begeleider,...).

In het gesprek met de ouders/verzorgers gaat het er om dat de beroepskracht:

- Het doel van het gesprek uitlegt;
- De signalen, d.w.z. de feiten die hij/zij heeft vastgesteld en de waarnemingen die hij/zij heeft gedaan, bespreekt;
- De ouders/verzorgers uitnodigt daarop te reageren;
- En pas na deze reactie komt de beroepskracht met een interpretatie van wat hij/zij heeft gezien en gehoord en wat hem/haar in reactie daarop verteld is.

Indien mogelijk, is het voor ouders wenselijk dat hen ook verteld kan worden hoe het vervolg na het gesprek gaat worden. Daarbij zal die duiding vaak eerder procedureel, dan inhoudelijk zijn. Van belang is om, daar waar dat kan, de relatie met de ouders zo goed mogelijk te houden en de communicatie zo transparant mogelijk.

Van het gesprek met ouders wordt een verslag geschreven.

Stap 4: Wegen van aard en ernst van de situatie en de risico's van het geweld

Als het goed is, is er van uit de voorgaande stappen de nodige informatie beschikbaar. Op basis van deze informatie dient nu een weging, een inschatting, gemaakt te worden de aard, de ernst en het risico m.b.t. huiselijk geweld en kindermishandeling. **Het afwegingskader voor onderwijs geeft bij stap 4 de volgende vraag die beantwoord moet worden:**

1. Vermoeden wegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 doorlopen en

A) Op basis daarvan is geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten.

B) Ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in geval het vermoeden door een medewerker wordt gesignaleerd). Ga verder naar afweging 2 (onder stap 5).

Stap 5: Beslissen: hulp organiseren of melden bij Veilig Thuis

Na de weging van stap 4 zal de aandachtfunctionaris, in samenspraak met de directie, een beslissing moeten nemen over het zelf hulp organiseren of het doen van een melding bij Veilig Thuis. **Daarvoor worden de afwegingsvragen 2 t/m 5 doorlopen.**

2. Veiligheid

Op basis van de voorgaande stappen schatten wij als school (bevoegd gezag, functionarissen) in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid.

A) nee → ga verder naar afweging 3

B) ja of twijfel → direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp

Ben ik, of iemand anders in mijn school of een ketenpartner in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A) nee → melden bij Veilig Thuis

B) ja → ga verder met afweging 4

4. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A) Nee → melden bij Veilig Thuis
B) Ja → hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn. Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A) Nee → melden bij Veilig Thuis

B) Ja → hulp afsluiten met vastgelegde over het monitoren van de veiligheid van de betrokkenen. Het is aanbevolen om een nazorgtraject af te spreken.

Bij twijfel over de aard, de ernst en de risico's en bij twijfel over de vervolgstap moet altijd (opnieuw) advies worden gevraagd aan Veilig Thuis⁶.

De overwegingen en de conclusie worden schriftelijk vastgelegd.

Scholen zullen in de regel zelf onvoldoende hulp kunnen bieden, dat ligt buiten de grenzen van haar gebruikelijke werkzaamheden en haar professie.

Hulp organiseren

Als ouders erkennen dat er een probleem is en graag hulp willen ontvangen, zal de aandachtfunctionaris de ouders en het kind goed moeten doorverwijzen. Dat kan in overleg met het wijkteam, de jeugdgezondheidszorg (schoolarts) of een andere relevante instantie. Van belang is om deze doorverwijzing naar de hulpverlenende organisatie vast te leggen⁷ en toe te voegen aan het leerlingdossier.

Na de verwijzing naar een hulpverlenende instantie, checkt de aandachtfunctionaris na ca. twee weken de ouders daadwerkelijk hulp hebben gezocht.

Als er ondanks ingezette hulp zorgen blijven of wanneer er zich opnieuw signalen voordoen van huiselijk geweld of kindermishandeling, kan alsnog besloten worden om tot melding over te gaan.

Melden

Wanneer ouders hulp weigeren én er is een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling, wordt er een melding gedaan bij Veilig Thuis⁸.

Dit geldt ook als eerder is gekozen voor het inzetten van hulpverlening en dit achterwege is gebleven of dit de situatie van huiselijke geweld of kindermishandeling niet ten goede heeft veranderd.

Bij de melding dient de melder zoveel mogelijk feiten en gebeurtenissen te melden die hij/zij zelf heeft waargenomen. Meldt de melder ook feiten en gebeurtenissen die anderen hebben gezien of gehoord, dan moet duidelijk zijn dat deze gegevens uit een andere bron komen.

Leg de gegevens over de melding schriftelijk vast in het leerlingdossier.

Na verloop van tijd neemt Veilig Thuis contact op om te laten weten welke actie er door hen is gedaan en welke afspraken er zijn gemaakt. Blijft een terugkoppeling uit, neemt de school hierover zelf contact op met Veilig Thuis.

Wanneer de zorgen aanhouden of wanneer er zich opnieuw signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling voordoen, wordt opnieuw actie ondernomen. Dit kan ook betekenen dat er opnieuw een melding wordt gedaan bij Veilig Thuis.

In principe worden ouders voorafgaand aan de melding geïnformeerd over het feit dat er gemeld gaat worden⁹. Er wordt de ouders uitgelegd dat er een melding gedaan gaat worden, wat een melding voor de ouders betekent en wat het doel van de melding is.

(Mochten ouders in reactie hierop aangeven, alsnog hulp te zoeken, is het van belang dit voornemen te volgen en na te gaan of ouders daadwerkelijk hulp hebben gezocht, hebben

⁷ Zie bijlage 1: Toestemming uitwisseling met externen

⁸ Het landelijke telefoonnummer **0800 2000** verbindt u 24/7 direct door naar de Veilig Thuis organisatie in uw regio of woonplaats.

⁹ Als een leerling 12 jaar of ouder is, moet ook de leerling geïnformeerd worden over de melding. Afhankelijk van de situatie kan dit in een gesprek samen met de ouders of zonder de ouders gedaan worden.

	gevonden en zijn aangegaan. Laat ouders ook weten dat dit nagegaan wordt en dat bij twijfel alsnog gemeld gaat worden.) Als ouders bezwaar aantekenen tegen de melding, is dit op zich zelf geen reden om niet te melden. Wel kan het zijn dat het bezwaar met ouders besproken wordt. Daarbij wordt overwogen hoe aan het bezwaar tegemoet kan worden gekomen. Dat betekent niet vanzelf dat er geen melding wordt gedaan. Er zal een afweging moeten worden gemaakt tussen het bezwaar van ouders en de noodzaak om het kind tegen het huiselijk geweld of de kindermishandeling te beschermen door een melding te doen. Melden zonder ouder van tevoren in kennis te stellen Als er concrete aanwijzingen zijn dat door het voeren van een gesprek met ouders de veiligheid van een van de betrokkenen in het geding zou kunnen komen, kan er ook een melding worden gedaan zonder ouders hier van tevoren over te informeren. De melding en de overwegingen om ouders niet van tevoren te informeren, worden schriftelijk vastgelegd. Daarnaast wordt het bevoegd gezag geïnformeerd over het feit dat er een melding is gedaan zonder voorafgaand overleg met betrokken ouders.¹⁰
4.3	Verwijsindex risicojongeren (VIR) Indien besloten wordt een melding te doen bij Veilig Thuis, wordt er ook een melding gedaan in de Verwijsindex risicojongeren (VIR). Wellicht is er reden om eerder tot melding in de VIR over te gaan. Zie verder hiervoor het Protocol Verwijsindex risicojongeren.
4.4	Strafrechtelijke aanpak Als door de signalen een vermoeden ontstaat van een ernstig misdrijf wordt eerst advies ingewonnen bij Veilig Thuis⁸ om de te zetten stappen af te stemmen op de interventies van de politie. Gesprekken met slachtoffer en getuige kunnen het leveren van bewijs in een eventuele strafzaak namelijk belemmeren.
4.5	Verzoek om informatie van externen bij vermoeden van Huiselijk geweld en kindermishandeling Het kan gebeuren dat een andere instantie een melding van huiselijk geweld of kindermishandeling bij Veilig Thuis heeft gedaan en Veilig Thuis in dit kader de school benaderd voor gegevens. Daar waar het kan, zal de school bij voorkeur die informatie die relevant is delen met medeweten van ouders. Onderstaande aanwijzingen zijn daarbij richtinggevend. Echter, het kan in het belang van de veiligheid van het kind, of in het belang van een justitieel onderzoek, zijn om ouders hierover niet te informeren. De AVG geldt als algemene norm die niet inspeelt op specifieke situaties als kindermishandeling. De wet Meldcode prevaleert boven de AVG. (Zie ook Protocol Privacy op school, § 4.7 Privacy bij overdracht. Als regel geldt dat Veilig Thuis eerst naar ouders toe gaat om hun reactie op een melding te horen en om te vertellen bij welke professionals Veilig Thuis informatie over het gezin zal opvragen. Alleen in uitzonderingssituaties kan Veilig Thuis besluiten om zonder dat ouders dit weten informatie op vragen. Dat gebeurt als er concrete aanwijzingen zijn dat een gesprek over de melding de veiligheid van het kind, zijn gezin, de melder of de medewerker van Veilig Thuis kan bedreigen. Zeven richtlijnen Als Veilig Thuis om informatie over een kind vraagt, is het raadzaam de volgende zeven richtlijnen te volgen: 1. Vraag goed na wat de medewerker van Veilig Thuis precies wil weten. Er hoeft niet meer verteld te worden dan nodig is. Vaak wil Veilig Thuis alleen weten of de school zich zorgen maakt en er dus meer hulp moet komen, of niet.

¹⁰ Zie ook Protocol privacy op school §4.7 Privacy bij overdracht (met name laatste tekstblok).

	2. Maak een terugbelafsprake. Dat geeft tijd om het dossier erbij te pakken en door te nemen, het geeft ruimte voor intern overleg om af te stemmen welke informatie gedeeld gaat worden en om af te stemmen wie die informatie vanuit de school gaat doorgeven. Door terug te bellen, is gewaarborgd dat er daadwerkelijk met iemand van Veilig Thuis contact is. 3. Geef aan dat de school bij voorkeur met ouders afstemt welke informatie gegeven wordt. Vraag of het gezin op de hoogte is en of het toestemming heeft gegeven voor het gesprek. 4. Zo niet, beoordeel in overleg met Veilig Thuis of het mogelijk is zelf contact op te nemen met het gezin om hun reactie te horen en toestemming te vragen. Het kan juist in het belang van ouders zijn om hierover nu even geen contact te hebben. Stem dat goed af met de medewerker van Veilig Thuis en met de eigen directie. 5. Geef antwoord op vragen naar feiten. Als je het noodzakelijk vindt om een hypothese, een mening of een oordeel te geven, scheid deze dan van de feiten. Zorg voor voldoende feitelijke onderbouwing van je mening en blijf binnen je deskundigheidssterrein. Geef geen oordeel of mening over personen met wie je zelf geen professionele contacten hebt gehad. 6. Als je ook informatie afkomstig van een andere bron verstrekt, vermeld dan de bron. 7. Vraag, als je de informatie mondeling verstrekt, of je de digitale weergave die Veilig Thuis opneemt in het dossier, voor accordering toegezonden krijgt. Lees deze tekst goed na en vul aan of corrigeer indien nodig. Stuur de tekst dan geaccordeerd retour. Voeg de tekst ook toe aan je eigen dossier. Stuur de informatie ook naar het gezin, tenzij dat niet mogelijk is.
4.6	Bevorderen kennis en gebruik van Protocol Huiselijk geweld en kindermishandeling Het protocol wordt besproken in het directiebestuur en op de IB-kring. Daarnaast zal op alle scholen van PCBO Amersfoort het protocol besproken worden in de schoolteams. Het werken met het Protocol wordt minimaal één keer per jaar geëvalueerd in de IB-kring. Daarbij zal ook besproken worden of er op de een of andere manier meer aandacht moet worden besteed aan het werken met het protocol en het herkennen van signalen. Indien gewenst is scholing te organiseren vanuit de Kennisacademie van PCBO Amersfoort.
5	BIJLAGEN (bijv. werkdocument, protocol) Bijlage 1 Toestemming uitwisseling met externen Bijlage 2 Definities en voorbeelden

Acute onveiligheid

Definitie:

Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.

Toelichting:

Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.

Voorbeelden:

- Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft.
- (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe.
- Poging tot verwuring.
- Wapengebruik.
- Geweld tijdens de zwangerschap.
- (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar.
- Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking).
- Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel.
- Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrekt of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt.
- Vrijheidbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn.
- Acuut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs.
- Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
- een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene
- Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken
- Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt
- etc.

Structurele onveiligheid

Definitie:

Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.

Toelichting:

Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (plegerschap en slachtofferschap) in de toekomst.

Voorbeelden:

- Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige (psychosociale, relationele) problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/ of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden.
- Vergelijkbare situaties met kwetsbare ouderen en een mantelzorger.
- Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken.
- Escalerende vormen van stalking in partnerrelaties.
- Minderjarige die geregeld getuige is van huiselijk geweld tussen ouders.
- Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben.
- Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden.
- etc.

Disclosure

Definitie:

Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

Toelichting:

Als een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/verzorgers bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex)partnerstalking, huwelijksdwang, mensenhandel, gerelateerd geweld en oudermishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer. Bij de keuze voor wel/niet melden staat de veiligheid van het slachtoffer altijd voorop.